

ønske at tage Lyendet i Tjeneste, allerede er af Bigtighed, at der haves Oplysning om, i hvor lang Tid det har været i sine forskjellige Tjenester. Bistnok er det en anbefalende Side ved den foreslaaede Forandring i de hidtilværende Love, at Huusbonden blev befriet for den uhyggelige og næsten pinlige Stilling, hvori han er, naar han har at give Vidnesbyrd om et Lyende, hos hvilket han har fundet betydelige Feil, eller mod hvilket han nærer Mistanke om et Forhold, som maatte gjøre det betænkeligt for hans Medborgere at tage det i Tjeneste. Men, medens Huusbonden dog kan hjælpe sig med at gjøre Vidnesbyrdet saa negativt som muligt, og i alt Fald, hvis han søges til at give det en større Fuldstændighed, maa i den ovennævnte Grundsætning finde Beskyttelse mod Ansvar for Indholdet af det Vidnesbyrd, Lyendet selv aftvinger ham, er det ikke antageligt, at det gode Lyende vil være tjent med bemeldte Lovforandring, eller at de Fordele ville opnaaes for Samfundet, som ere tilstguede ved Anordningen om Skudsmaal og Skudsmaalsbøger. Det er under den nærværende Lovgivning ikke meget at befrygte, at Noget vil give sine Lyende et usordeelagtigt Skudsmaal, naar der ei dertil er særdeles Anledning; foruden at dette vilde stride mod de Følelser, som man kan vente hos de fleste Menneker, selv de, der ikke ere meget samvittighedsfulde, udsætter man sig ved et usordeelagtigt Vidnesbyrd for en Politisag, der, om den end ikke fører til noget Ansvar, dog forarsager Huusbonden Møder og Bryderier, som ikke let Noget vil paatage sig, naar han ikke har en fast Overbeviisning om, at det er hans Pligt. Men kan Huusbonden affærdige det Lyende, som han har Noget imod, ved blot at bevidne dets Tjenestetid, kan det vel være, at mangen Huusbond, der er bleven vred paa sit Lyende, maafee fordi det havde opsagt, benytter denne Frihed. Dette vilde nu netop under den i Motiverne udtalte ystnok velgrundede Forudsætning, at Huusbonden i Almindelighed er villig til at give Lyendet et godt Vidnesbyrd, gjøre omtrent det samme Indtryk paa den, Skudsmaalsbogen blev foreviist for, som et positivt slet Skudsmaal. Den Nytte, som Skudsmaalsbøger nu

medføre, naar den Paagjældende kommer under Tiltale, eller der er Spørgsmaal om hans Forsørgelse af Fattigvæsenet, vilde og størstebeels tabes, naar den foreslaaede Forandring iværksattes.

Bed de Forhandlinger, som have fundet Sted i Udvalget, have de øvrige ærede Medlemmer af Samme været aldeles af samme Tanker som jeg med Hensyn til den i Udkastet foreslaaede Forandring i de hidtil gjældende Regler om Skudsmaalsvæsenet. Men de have andraget paa en endnu mere indgribende Forandring, den nemlig, at Huusbonden hverken skulde være berettiget eller forpligtet til i Lyendebogen at indføre noget Vidnesbyrd, godt eller ondt, om Lyendets Forhold, men skal indfrænke sig til at bemærke Tiden, da det kom i hans Tjeneste, og den, da det igjen traadte ud af samme. Herved vilde Lyendet være fuldkomment betrygget mod den Krænkelse, mulig endog Belfærdsspilse, som det nu staaer til Huusbonden at paaføre det ved et usordeelagtigt Skudsmaal og som han, under den i Lovudkastet foreslaaede Tingenes Orden, fik Leilighed til at paaføre det, ved intet Vidnesbyrd om Lyendets Forhold at indføre i dets Skudsmaalsbog. Det antages derhos, at det gode Lyende Intet vilde lide ved en saadan Forandring, da det dog paa Begjæring vilde kunne erholde særskilte Attester, som det kunde benytte, hvor det behøvede at oplyse sit Forhold. Saafremt der skulde vælges mellem den blotte Fritagelse for at give Skudsmaal, som Udkastet har bragt i Forslag, og et Forbud imod at indføre et saadant i Lyendebogen, kunde jeg være tilbøielig til at foretrække det sidste. Men jeg anseer saavel det ene som det andet for meget betænkeligt, og holder for, at man i det Væsentlige bør blive ved Forordningen af 5te September 1832 i Forbindelse med de ældre Love om Skudsmaal, hvortil den henholder sig. Det er vist nok, at det nuværende Skudsmaalsvæsen ingenlunde giver den Betryggelse som man kunde ønske, og at det paa den anden Side er forbunden med adskillige Ulemper. Men jeg skjøner dog, ikke rettere, end at det i det Hele har saa overveiende Fordele, at man ikke bør give Slip paa samme. Skjøndt man ingenlunde kan stole paa ethvert